

PATVIRTINTA

Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyriaus „Buratinas“ vedėjos, laikinai einančios direktoriaus pareigas, 2021 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-45

## NAUJOSIOS AKMENĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYKLA

3	0	5	6	1	6	4	1	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

(kodas)

### APLINKOS TVARKYTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 11

#### I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos (toliau – Mokykla) aplinkos tvarkytoju gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Aplinkos tvarkytojas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti Mokyklos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis kiemsargio sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Aplinkos tvarkytojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Aplinkos tvarkytojas privalo nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Aplinkos tvarkytojas privalo informuoti Mokyklos ūkvedį apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kurios, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Aplinkos tvarkytojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti Mokyklos direktoriui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Aplinkos tvarkytojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

## **II SKYRIUS APLINKOS TVARKYTOJAS PRIVALO**

12. Žinoti ir tiksliai vykdyti darbo tvarkos taisykles, saugiam darbui keliamus reikalavimus.

13. Mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems nelaimingo atsitikimo metu.

14. Pastebėjęs gaisrą aplinkos tvarkytojas nedelsdamas turi pranešti ugniagesiams pagalbos telefonu 112, iškviesti į gaisravietę Mokyklos ūkvedį, gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.

15. Žinoti, kaip jam elgtis kilus gaisrui, kur laikomos pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti praktiškai jas panaudoti gaisro gesinimui.

16. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

17. Informuoti ūkvedį apie situaciją darbo vietose ar kitose vietose, kurios, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

18. Vykdyti Mokyklos direktoriaus ir jo įgaliotų asmenų teisėtus nurodymus.

## **III SKYRIUS APLINKOS TVARKYTOJO TEISĖS**

19. Reikalauti, kad įstaigos vadovas užtikrintų saugų darbą.

20. Nustatyta tvarka atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai ar gyvybei, taip pat dirbti tuos darbus, kurie nesulygti darbo sutartimi ir kuriuos saugiai atlikti neišmokytas.

21. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

22. Nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis – informuoti apie tai ūkvedį.

#### **IV SKYRIUS**

### **PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI**

23. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai elektros instaliacijai, kištukiniams lizdams, netvarkingoms elektros darbo priemonėms (žoliapjovėmis, krūmapjovėmis) – paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais išstinka ir staigi mirtis.
24. Apkrauta, netvarkinga darbo vieta, neatsargiai elgiantis, galimi užkliuvimai.
25. Žiemos sezono metu, valant teritoriją galimi paslydimai.
26. Kritimai iš viršaus traumuojant kiemsargį.
27. Aštrūs daiktai, briaunos – galima įsipjauti, įsidurti.
28. Netvarkingi darbo įrankiai ir priemonės, šerpetoti, nelygūs įrankių kotai – galimos plaštakų traumos.
29. Neapsaugotos besisukančios mechanizmų dalys.
30. Naudojimas netvarkingomis kopėčiomis (pjaustant šakas), dėl jų lūžimo įvyksta traumos.
31. Kopėčių naudojimas, nesilaikant kopėčių eksploatavimo taisyklių – galimas kritimas nuo kopėčių, gali įvykti traumos, sužeidimai.

#### **V SKYRIUS**

### **KENKSMINGI VEIKSNIAI DARBO APLINKOJE, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI**

32. Leidžiamų kėlimo normų nesilaikymas – galimas kūno raumenų patempimas – vienkartinio keliamo ir pernešamo krovinio masė neturi viršyti vyrams 30 kg, moterims – 10 kg.
33. Netinkamas mikroklimatas darbo vietoje (nepalankios meteorologinės sąlygos).
34. Dulkės, alergiškai veikiančios organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos.

#### **VI SKYRIUS**

### **APLINKOS TVARKYTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ**

35. Sutvarkyti darbo drabužius, asmenines saugos priemones – visos sagos turi būti užsegtos, rankogaliai užsegti.
36. Patikrinti darbo įrankius (kibirius, kastuvus, grėblius, ledo kirtiklius, šluotas) – netvarkingais įrankiais dirbti negalima.
37. Įrankių mediniai kotai turi būti lygūs, be įskilimų ar atskilimų, lakuoti arba dažyti ir ne ilgesnis kaip 1,5 m.

38. Apžiūrėti valomą teritoriją, įsitikinti ar nėra neuždengtų šulinių, duobių, nutrauktų elektros oro linijų.

39. Jei aptikti pažeidimai, tą vietą aptverti ir skubiai pranešti administracijai.

40. Naudotis elektros ir mechaniniais prietaisais leidžiama tik susipažinus su jų saugiais eksploatavimo būdais.

## **VII SKYRIUS APLINKOS TVARKYTOJO VEIKSMAI DARBO METU**

41. Įrankius naudojant pagal reikalavimus teritoriją iššluoti, nupjauti žolę, nugrėbti, kad ant neliktų kokių nors aštrių daiktų, šiukšlių, lapų.

42. Žiemos metu barstant slydžius šaligatvius, takelius – saugotis paslydimų.

43. Nukasti nuo šaligatvių, takelių, mašinų stovėjimo aikštelių sniegą – pagal reikalavimus naudojant kastuvą.

44. Skečiamosios kopėčios turi būti išbandytos, aprūpintos neslystančiais antgaliais, sukabintos specialiu kabliu, kad pačios neišsiskęstų.

45. Pasilipti ant kopėčių (pjaustant šakas) galima į tokį aukštį, kad paskutinė viršutinė pakopa būtų ne žemiau krūtinės lygio.

46. Dirbant ant kopėčių didesniame kaip 1,3 m aukštyje, reikia naudotis kopėčiomis su aikštele, aptverta apsaugine tvorele.

47. Aplinkos tvarkytojui draudžiama liesti rankomis arba įrankiais judančias mechanizmų detales, elektros laidus ir kitą įrangą, kurioje yra įtampa.

48. Teritorijos valymui, šiukšlių ir dulkių nupūtymui naudoti suspaustą orą.

49. Stotis ant šildymo, santechinių įrenginių, atsiktinių pakylų (dėžių ir pan.).

50. Nepalikti be priežiūros darbo įrankių.

51. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

## **VIII SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI**

52. Draudžiama liesti drėgnu šepėčiu, šluota, grėbliu arba rankomis elektros laidus, kištukinius lizdus, jungiklius, elektros įrenginius, atidaryti paskirstymo dėžutes ir skydelius.

53. Darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

54. Mechaniniai ir elektros prietaisai turi būti techniškai tvarkingi, su nepažeista izoliacija, lanksčiu laidu ir nepažeista šakute.

55. Pernešti elektrinius prietaisus galima tik už rankenos, draudžiama juos tempti paėmus už elektros laido.

56. Aplinkos tvarkytojui draudžiama pačiam remontuoti mechaninius ir elektros prietaisus.

57. Pastebėjus teritorijoje elektrosaugos pažeidimus, nedelsiant nutraukti darbą ir informuoti ūkvedį.

## **IX SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI**

58. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

59. Rūkyti Mokyklos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

60. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ūkvedžiui.

61. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

62. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti Mokyklos direktorių, ūkvedį apie gaisrą.

## **X SKYRIUS APLINKOS TVARKYTOJO VEIKSMAI YPATINGAIS (AVARINIAIS) ATVEJ AIS**

63. Jeigu darbo metu įvyko avarija (liejasi vanduo, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuojau pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ūkvedžiui.

64. Jeigu įvyko nelaimingas atsitikimas, reikia nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį Mokyklos direktoriui.

65. Aplinkos tvarkytojui darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti Mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

66. Jeigu darbo metu kilo gaisras, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112. Mokyklos direktorių, ūkvedį ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

67. Jeigu aplinkos tvarkytoją ištiko nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą arba iš darbo, jis pats arba per kitus asmenis privalo pranešti apie įvykį Mokyklos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

**XI SKYRIUS**  
**APLINKOS TVARKYTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBA**

68. Patikrinti, ar neliko įjungtų elektros prietaisų, gaisrą sukeliančių medžiagų ir priemonių.
69. Sudėti įrankius, inventorių, darbo drabužius į tam skirtą vietą.
70. Apie pastebėtus sutrikimus, gedimus, trūkumus ir apie priemones, kurių imtasi jiems pašalinti, pranešti ūkvedžiui.

---

Instrukciją parengė: Irena Girdvainienė